

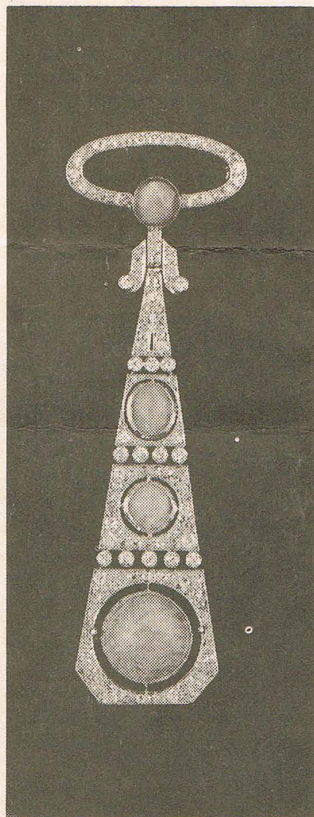
Art Deco-juwelen: een gracieuze belegging

De veelzijdige kenmerken van de Art Deco, een internationale ontwerp- en dekkoratiestijl, die zijn hoogtepunt bereikte in het interbellum van de twintigste eeuw, vertalen zich op een duidelijke wijze in de juweelkreaties van de jaren 1920-1935.

Daar waar Art Nouveau als dessin en ornament voornamelijk gebruik maakte van sierlijke bloemenmotieven, richt de Art Deco, dat door en door modern was in de zin dat men de slinger- en golfkenmerken van de Art Nouveau losliet, zich tot het abstrakte ontwerp en de kleur omwille van de kleur. Dit verraadt een belangrijk facet van de Art Deco-juwelen, nl. de geometrische vorm en de contrasterende kleuren.

De uitbreiding van het kleurenpalet van de Art Deco-juwelenontwerper kon worden verwezenlijkt door het aanwenden van een reeks nieuwe materialen. Als basismateriaal werd gebruik gemaakt van platina, een edelmetaal dat harder en dus ook sterker is dan goud of zilver en toeliet een ragfijne zetting te creëren. Naast de traditionele briljant, safier, smaragd en robijn, wonden grote Art Deco-juweliers, zoals Cartier, Boucheron, Van Cleef en Arpels, Templier, Fouquet, Mauboussin, Sandoz, Desprès, e.a. nieuwe materiaalsoorten aan, waaronder onyx, koraal, lapis lazuli, bergkristal, jade, schildpad, agaat en turkoois. In combinatie gebruikt, bood dit materiaal een mengeling van kleuren en contrasterende texturen.

Op het einde van de jaren 20 kondigt zich een nieuwe tendens aan, nl. 'L'Art Déco blanc' of de witte Art Deco, waarbij de

Broche - Pendentif platina, bezet met briljant & 4 opalen. Art-Déco periode.

kleur afwezig blijft en de geometrische vorm nog strakker wordt. Het dessin bestaat hoofdzakelijk uit briljant, soms van zeer hoge kwaliteit, vaak in combinatie met onyx of lak,

die voor een sterk contrast zorgt.

Het streven naar een abstrakte vorm, gesteund door het gebruik van nieuwe materiaalsoorten en het uitmuntend vakmanschap van de Art Deco-juwelenontwerper, hebben er toe geleid dat de artistieke creatie aan terrein won op de materiële waarde van het juweel. Er werd met andere woorden meer belang gehecht aan de originaliteit van het 'dessin' dan aan het materiaal waaruit het juweel werd opgebouwd. Het Art Deco-dessin stond sterk onder invloed van uitheemse culturen. Vooral Afrika, Egypte, Mesopotanië en het Verre Oosten waren de grote inspiratiebronnen van de juwelenontwerpers uit de jaren 20-30. Niet alleen op het gebied van de vormgeving en de thematiek waren deze invloeden belangrijk, ze brachten eveneens renovaties mee op technisch vlak. Het graveren van edelstenen kende ingang in het vocabularium van de juwelenontwerper dankzij de Indische invloed. De laktechniek die in de Art Deco-periode furor maakte, werd ingevoerd vanuit China.

Naast de vele uitheemse invloeden, trof men de meest duidelijke invloed op de Art Deco-juwelen aan op de hoek van elke straat, in elk huis, in elke fabriek en winkel, op zee en in de lucht: het was de invloed van een nieuw tijdperk, het tijdperk van de vernieuwde technologie, van de machine en de wolkenkrabbers. Art Deco-juwelen zijn in die zin modern doordat ze geïnspireerd werden door bepaalde aspecten van dit nieuwe tijdperk: de vleugels van een

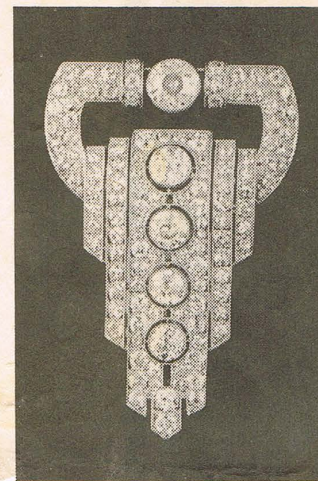
vliegtuig, de motor van een Bugatti, de boeg van het oceanschip de Normandie, de raderen en wielen van een machine.

De veranderingen in de juwelierskunst van de jaren twintig en dertig hangen nauw samen met de nieuwe mode op het gebied van de vrouwekledij, die aanleiding gaf tot het ontstaan van een vernieuwde juwelentypologie. De japon werd korter, mouwloos en laaguitgesneden. Zo werd het aksent gelegd op drie hoofdgebieden waar juwelen konden worden gedragen: de hals, de armen en het hoofd. Het kapsel was kort "à la garçonne" en liet toe tot het dragen van een 'bandeau', die de tiara verdreef en vaak demonteerbaar was tot meerdere armbanden. Vandaar dat weinig complete 'bandeau's' tot ons zijn gekomen.

Het korte kapsel eiste lange oorkingen, die het geliefde vertikalisme van het vrouwelichaam benadrukte. De 'collier de chien' dateert uit vroegere perioden, maar bleef in de Art Deco zijn belangrijke positie behouden.

De 'pendentif' werd aan een lange ketting gedragen om de lange lijn van het lichaam te complementeren. Hetzelfde geldt voor de typische Art Deco 'sautoir', die het décolleté en de rugzijde beslaat. Ook armbanden, ringen en brochen vielen sterk in de smaak. De Parijse dames van de 'Haut Monde' staken elkaar de loef af door het gelijktijdig dragen van verscheidene armbanden en ringen.

De belangrijkste, op zichzelf staande verandering, was de uitvinding van de dubbele clip.

Clip - broche platina, bezet met briljant. Art-Déco periode.

Deze kon worden gebruikt in paar om stof bijeen te houden of als broche.

Heden ten dage is de herwaarding van het Art Deco-juweel een feit. Dit is te danken aan de vernieuwde publieke belangstelling voor het geraffineerde vakmanschap en de uitzonderlijke finesse, die in de zonderlijke finesse, die in de Art Deco werd bereikt als in geen enkele andere stijlperiode in de juwelierskunst.

Een opwindende zaak is dat door hun zeldzaamheid en uitzonderlijke kwaliteit aan edelstenen de beleggingswaarde van de Art Deco-juwelen zinderogen stijgt. Trouwens zijn Art Deco-juwelen gemakkelijk te combineren met de kledij van de hedendaagse, moderne vrouw. Beleggen is een ernstige zaak, maar moet ook plezierig blijven.

Nicole Verschuere en dochter Patricia De Wit, Edelsteenkundigen A.C.E.D. - Experten, Kortrijk